
DET GAMLE TESTAMENTE

BIBELSYN 1

Menighedsfakultetet bygger på Bibelen og vor kirkes bekendelse og vil virke ud fra det *syn på Bibelen, som er Bibelens eget*, og som altid har været kirkens: **Den er Guds ord**, blevet til under **Helligåndens inspiration** og ledelse, den er det **troværdige vidnesbyrd** om Guds store frelsesgerninger i historien, den **ufejlbarlige meddelelse af den frelsende sandhed** i Gudsåbenbaringen i Jesus Kristus, derfor den **absolutte autoritet** i alle spørgsmål vedrørende tro og livsførelse, og som sådan **norm for kirkens forkyndelse og lære**, og dermed også for kirkens **præsteuddannelse og teologisk forskning**.

(Menighedsfakultetets vedtægter §2)

BIBELSYN 2

Historisk har Bibelen bevæget sig fra at være en uanfægtet autoritet i alt, hvad den udtalte sig om, til at være en **kildesamling til den antikke jødedom og den tidligste kristendoms teologi og selvlegitimering**. Fra nærmest at have været Guds ord, som talte direkte til mennesker til alle tider, er Bibelen blevet et stykke **bevidsthedshistorie**, der fortæller om, hvordan antikke mennesker dannede sig forestillinger om det guddommelige og forstod mennesketilværelsen. Fra at have haft en ydre kirkeligt sanktioneret autoritet, er Bibelen blevet en skriftsamling, der – **i hvert fald uden for kirkens rum – ikke har anden autoritet** end den, som udspringer af dens forskellige skrifers iboende evne til at skabe opmærksomhed og udfordre vor tænkning.

(Müller & Müller 2010, 16)

TANAK – DEN JØDISKE BIBEL

Tora (Loven)	Nebi'im (Profeterne)	Ketubim (Skrifterne)
1. Mosebog	Josvabogen	Salmernes Bog
2. Mosebog	Dommerbogen	Jobs Bog
3. Mosebog	Samuels bog (1-2 Sam)	Ordsprogenes Bog
4. Mosebog	Kongernes bog (1-2 Kg)	Ruths Bog
5. Mosebog	Esajas' Bog	Højsangen
	Jeremias' bog	Klagesangene
	Ezekiels bog	Prædikerens Bog
	Tolvprofetbogen (= 12 små profeter)	Esters Bog
		Daniels Bog
		Ezras Bog (inkl. Nehemias)
		Krønikebogen (= 1-2 Krøn)

DET GAMLE TESTAMENTE - PROTESTANT

1. Mosebog

2. Mosebog

3. Mosebog

4. Mosebog

5. Mosebog

Josvabogen

Dommerbogen

Ruths Bog

1-2 Sam

1-2 Kong

1-2 Krøn

Ezras bog

Nehemias' bog

Esters Bog

Jobs Bog

Salmernes Bog

Ordsprogenes Bog

Prædikerens Bog

Højsangen

Esajas

Jeremias

Klagesangene

Ezekiel

Daniel

Hosea, Joel, Amos,

Obadias, Jonas, Mika,

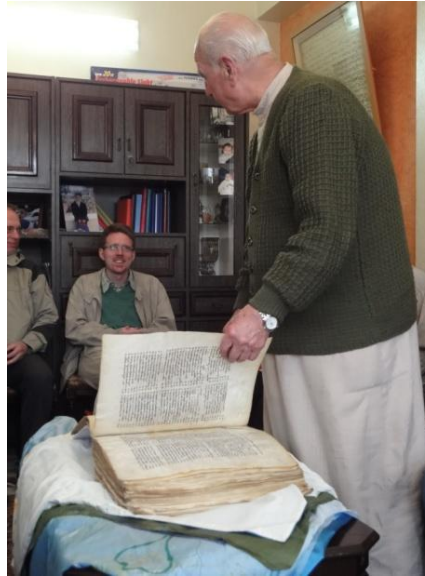
Nahum, Habakkuk, Sefanias

Haggai, Zakarias, Malakias

DET GAMLE TESTAMENTE – LIDT HISTORIE

- Udgangspunktet: 587 f.Kr. Jerusalems fald
- Eksil
- Persertid (skriftlighed)

GT's kronologi:	Historisk-kritisk opfattelse
Urhistorien	Amarnabrev (1400-1300)
Patriarktiden	Merneftastelen (1200)
Egypten	Mesjastelen (9. årh.) – andre eksterne kilder, fx vedr. assyrernes indtagelse af Samaria 702 f.kr., 1. babyloniske erobring af Jerusalem 597 f.Kr.
Ørkenvandring	Babylonisk eksil (587 f.Kr.)
Indvandring	Persertid – provinsen Yehud (538 f.Kr.)
Dommertid	Makedonere (332 f.Kr.)
Kongetid	Makkabæere (164 f.Kr.)
Eksil	Romere (63 f.Kr.)

DE GODE SPØRGSMÅL

- Israel og Juda – Nord og Syd
- Bibel og arkæologi
- Hvad så med David?
- Datering og overlevering af skrifterne
- osv.

HVAD VI GØR:

Tid	Emne	Tekstforslag	Bemærkninger
august	Introduktion til Det Gamle Testamente	Ingen – men medbring en Bibel	Vil man gerne forberede sig, er indledningen til Müller og Müller, En bog om Bibelen tankevækkende.
september	Mosebøgerne	1 Mos 11,27–12,20; 2 Mos 3; 2 Mos 19–20; 4 Mos 11; 5 Mos 6–7,11;	Man må selvfølgelig gerne læse mere, men disse tekster skulle vi gerne nå at komme ind på.
oktober	Historiefortællingerne	Dom 6–8; 1 Sam 4–6; 2 Sam 8; 1 Sam 8; 16; 2 Sam 7; 1 Kong 8; 2 Kong 17; 22–25	
november	Salmernes bog		Ved gæsteforelæser
december	Profetismen	Esajas 6–7; Jeremias 1–2; Hoseas 1–3; 11; 14; Amos 3–5; Jonas' bog.	Jeg vil prøve at introducere til forskellige sider af profetismen, så denne gang vil vi ikke gennemgå teksterne i detaljer, men bruge dem i forbindelse med de forskellige temaer.

LITTERATURFORSLAG

Bibelen i 1992-oversættelsen bør man have, gerne udgaven med apokryfer, og helst med såkaldte krydshenvisninger, dvs. henvisninger (i nederste, højre hjørne på siden eller under teksten) til andre bibelsteder, hvor man kan se noget lignende. Der er i 2014 kommet en ny udgave med gennemreviderede kort og ordforklaringer. Har man en gammel Bibel, kan man evt. overveje at købe den nye *Studiebibel* med korte introduktioner og kommentarer til alle skrifterne. *Studiebibelen* har fået en meget god modtagelse. Den kan købes på Bibelselskabets hjemmeside eller i en almindelig boghandel.

Lisbet Kjær Müller og Mogens Müller, *En bog om Bibelen: Den historiske Bibel – Bibelens historie*, København: Forlaget Anis 2010 (ISBN 978-87-7457-505-4)

Gertrud Yde Iversen og Kirsten Nielsen, *En indføring i Bibelen*, København: Bibelselskabets Forlag 2010 (ISBN 978-87-7523-652-7)

Else K. Holt og Kirsten Nielsen, *Bibelkundskab: Introduktion til Det Gamle Testamente*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag 1997 (ISBN 87-7288-712-5)

Hans J. Lundager Jensen, *Gammeltestamentlig religion: En indføring*, Frederiksberg: Forlaget Anis 1998 (ISBN 87-7457-222-9)

Spørgsmål, som man gerne vil have behandlet ved undervisningen, kan sendes til mig på teoekh@cas.au.dk senest dagen før konventet.

God fornøjelse